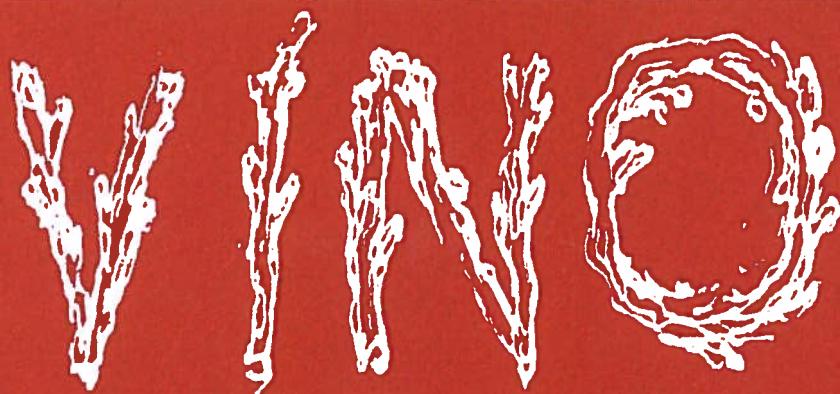

časopis pro současnou poezii

7

1 9 9 8

15. -12. 1998

Autoři Psího vína 7

POEZIE

Jan Slovák

Karel Zlín

Petr Hrbáč

Radim Kopáč

Martina Komárková

Jiří Dintar

Peter Meliš

Maxi Marysko

Miroslav Želinský

Ursula Heinze de Lorenzo

Manfred Chobot

Milan Richter

Miroslav Koupil

Dalibor Podaný

Milan S. Exner

Miroslav Olšovský

Karel Hoff

Pavol Stanislav

Wilhelm Przeczek

Vít Sýkora

Ivan Slavík

GLOSY • RECENZE • ZPRÁVY

• ANONCE

Poezie (1909-1918)

Ervín Taussig - Balada kouzelníkova

Příloha:

I. světová válka - výpisy z kroniky obce Mladcová - J. Komín

Hodina Hora Martína Josefa Stöhra - Jaroslav Kovanda

Petr Čermáček: Drkotání větví - Miroslav Balaštík

Podstatná poezie - Ivo Harák

Jitrovýchodní pošta - Petr Čermáček

ČTĚTE

Michal Šanda: Dvacet deka ovaru - JAK-

B I B L I O G R A F I E

Milan S. Exner, narozen 26. 1. 1972 v Havlíčkově Brodě, žije v Chodově u Karlových Varů. Zakládající člen Depresionismu. Publikoval ve výběru prací Klubu mladých autorů „Zkus věřit slovům“ v Karlových Varech 1992.

Petr Hrbáč, narozen 1958 v Brně. Vydal básnickou sbírku *Studna potopeného srdce* (Petrov, 1996) a knížku prozaických textů *Kalhotový pahýl* (1997). Jeho poezie je zařazena v almanachu *Přetržená nit* (Obratník, 1996) a v antologii *Uprostřed průmyslové noci* (Větrné mlýny, 1996). Kromě poezie a hudby se zabývá též studiem botaniky vysokých rostlin s větším zaměřením na rod ostružiník - *Rubus*.

Martina Komárková, narozena 1963, absolvovala Filosofickou fakultu v Praze, básnířka a autorka knížek pro děti. Vydala básnickou sbírku *O čem je řeč* (Český spisovatel, 1997).

Radim Kopáč, narozen 1976, student žurnalistiky (FSV UK), publikuje v kulturním měsíčníku UNI, listu BABYLON, Literárních novinách a v časopise Alternativa.

Miroslav Koupil, narozen v Třebíči, je autorem experimentální a nonsensové poezie, tvorí koláže a objekty.

Ursula Heinze de Lorenzo se narodila v roku 1941 ve městě Köln, od roku 1968 žije a pracuje v Santiago de Compostela ve Španělsku. Píše romány, eseje, literaturu pro děti a mládež v galičtině, lyriku v němčině. Překládá německé autory (Grass, Böll, Johnson), viceprezidentka Výboru pro překlad a jazykové práva mezinárodního PEN klubu.

Maxi Marysko, PhDr. - studium anglistiky na Filosofické fakultě v Praze. Knihy próz: *Cesta růžových kurýrů* (Ivo Železný, Praha 1992), *Milý Danihel...* (Ivo Železný, Praha 1993), *Císařský lov* (Český spisovatel, Praha 1994).

Peter Meliš, narozen 1973, spolupracuje s vydavatelstvím f.f.facultatif, vydal několik sbírek poezie, publikoval v Novom Slove bez Rešpektu, Dotykoch aj.

Miroslav Olšovský, narozen 8. 7. 1970 v Ostravě. Studuje pátým rokem rusistiku na Filosofické fakultě v Praze. Básně publikoval v Literárních novinách, výtvarné práce (xerografie a vizuální poezie) vystavoval v Mladé Boleslavě (srpen 1998).

Milan Richter, narozen 25. 7. 1948 v Bratislavě. Dosud vydal šest knížek poezie. Debutoval sbírkou básní *Večerné zrcadlá* (1973), naposledy vydal *Zpoza zamatoných opón* (1997); básník, překladatel, diplomat. Jeho knihy byly uvedeny v Norsku, Bulharsku a Rakousku, sám přeložil více jak 40 titulů (z němčiny, angličtiny, norštiny a švédštiny).

Ivan Slavík, narozen 1920, básník, překladatel, literární vědec. Vydal *Tryzny, Snímání (s kříže)*, *Hořký favorový list*, *Deník Arnošta Jenče a Já A. J.* Jeho souborné básnické dílo vychází v Hostu v Brně - 1. díl v roce 1998.

Pavol Stanislav se narodil 6. května 1943 v Nemčianoch, vydal básnické sbírky *Okno do dvora* (1976), *Tlžba po domove* (1978), *Duša utajená v hulštičkách* (1992), *Osievanie kamienkov* (1993), *Osem myšiek, osem statočných* (1993), *Boží rok* (1995), *Neznáma planéta* (1998), *Krehkosti* (1998).

Karel Zlín (vl. jm. Karel Machálek), výtvarník, básník, prozaik a překladatel, nar. 23. 7. 1937 ve Zlíně, absolvoval Střední uměleckoprůmyslovou školu v Uherském Hradišti a Akademii výtvarných umění v Praze (1958-63). Roku 1976 odešel do Paříže, kde se natrvalo usadil. Debutoval básnickou sbírkou *Hledání* (Růže, 1969), vlastním nákladem vydal sbírku *Dům druhých* (Paříž, 1979). 1996 výšel v Torstu soubor básnického díla (kromě 2 sbírek re-editionových obsahuje ještě *Hymny pro Nouth a Překlady a adaptace*).

Přepadla jednou jednoho starého Zábojníka dřímota, a tak si lehl v humně hned vedle hromady natrhaných jablek. Probudil se až za tmy. Chodili tam okolo jacísi, poznal že mrtví. Jablka brali a házeli je za sebe. Někteří dávali i do úst, ale každý z nich jenom s jednou dlouhou rukou, do úst se ne a ne trefit.

Karel Zlín

MECENÁŠ

Mým mecenášem zde byl Velký Umírající.

Vykonal jsem pro něho několik prací: tak jako Monsieur Desprez vykonal několik prací pro švédského krále. Dnes, po smrti Mecenáše, nesu na zádech jeho mrtvolu. Je těžká. A vím, že váha tohoto mého Velkého Mrtvého bude den za dnem narůstat.

17. IX. 1997

OČI HLEDÍCÍ DO TMY

To, co je nazýváno pohledem, nebylo zde nikdy ničím jiným, než iluzí, hle: oči upřené do tmy!

Nehmotný tok vln, jenž je analyzován počítky zraku jako světlo, je (viděno jinak) neprostupnou a hutnou tmou uvnitř kamene, neboť čas je nakonec vždy pohybem Tam a Zpět.

I já zde civím do tmy až k svému nedohlédnutí: až k „tomu“, co (pro možnost zde ještě chvíli pokračovat) interpretuji jako své okolí viděné? otevřenýma očima.

Říká se, že i duše bez těla, duše zbavená očnic i zrakových nervů, zbavená své „myslící hmoty“, stále ještě vidí. A často se tázi, zda i tehdy, když je duše oddělena od těže těla, pokračuje ve svém pohledu do tmy, uvnitř nesmírného, nikde nekončícího kamene vesmíru, který se neustále kondenzuje. A vidím-li ještě, vidím-li na-dále: co vidím, upírám-li své oči na neviditelné v hlubinách tmy?

27. IX. 1997

LNĚNÉ PLÁTNO, POKRYTÉ ENKAUSTIKOU

Tváře těch, kteří obývali říši faraonů před dvěma tisíci lety, v končinách nazývaných Fayoum, kde během antických dob nespočetná jezera a bažiny ovládal bůh-krokodýl: Sobek, a kde ve svém chrámu-nekropoli faraon Amenemhet III. zbudoval proslulý Labyrint, oslavovaný Řeky, byly uchovány, díky portrétním záznamům místních malířů, praktikujících malbu voskem smíchaným s barevnými pigmenty.

Tenká vrstva barevných tónů (směs tempery s enkaustikou) zachycovala charakteristickou technikou doteků a tahů štětce podobu zesnulého a pokryvala povrch lněného plátna, jež bylo pokládáno, tak jako rouška, na dveře vedoucí do záhrobí :- rouška zahalující tvář toho, který (náhle) vcházeje do tmy propastí času, ztrácel svůj lidský vzhled.

Odtud snad proslulý výraz úzkosti takto portrétovaných; jejich pohled, už zachycující druhý břeh. Portréty nalezené v nekropoli Fayoum.

3. III. 1997

Petr Hrbáč

STARÁ SKLENICE

Stará sklínka od hořčice, dobrá ovšem i na malinovku,
zmizela.

I s malinovkou.

Tklivá sklenice od hořčice,
byla tak milá a příjemná do ruky jako hudební nástroj
na vypití dvou tří taktů touhy,
teď šumí v ostří podsvětních větrů roztržštěna v kousky.

Stará malinovka v říhnutí sítnice,
které to pohřbilo do světlé tmy,
s vystríknutím rozumu
do dětské vāšně-žíznivky,
starý vodovod, Umlauf,
trubkový šuk,
lesk zapadající kuchyně!

Kde jsi, horčičná sklenko?
V pasátech všednosti
do vějířů stále řvavější duhy
roztavena v olej chlapeckých snů
opět v ochlazení smrtí
vlétně do dlaně v původním
skupenství!

V klášterním kostele I.

Otvorem v klenbě pro zvonový provaz
je vidět do hlavní lodi kostela.
Všichni jsou připraveni.
I průvan je připraven.
I kroví je připraveno.
I vlak je připraven.
A hučí máslo,
i mládí hučí,
aby uvolnilo místo žlutým očím stáří,
které plachtivě září.

UČEŇ VE VLAKU

Před mnoha a mnoha pátky
jsem cestoval s mladým učněm ve vlaku
ze Semil do Turnova.

Jel jsem do služby
a kamenité svahy se vypékaly.
Kodrcavé vláčky jsou trouby,
jimiž prochívá černodušní vlnení,
ten učeň vtipkoval jako káranec,
když ho vedou,
i když, kdo by tomu věřil,
že káranec vtipkuje?

Tak hrozně mlel pantem,
že jsem se musel smát
a v mozku mi prskalo jako jemu,
jako v omastku.

Nebot' prská v omastku a nikoliv omastek!
On plácal tak šíleně,
jako kdyby se kvůli němu kdysi někdo
přezehnal olověným křížkem,
zrovna tak mohl za jeho budoucnost
položit život
narudlý, vpadlý pes,
jemuž se v tlamě tvořily
řetízky pavoučích bublinek.

Ten učeň rychle dělal vtipy,
až se zavařovaly jizvy na zápěstích
dospívajících sebevrahů.
Jeli jsme lesem a stromy zaclánely,
pak jsem vystoupil v Dolánkách
a učeň navždy zmizel,
abych si na něj příště vzpomněl podle toho,
jak ke mně doplují
roztrhané kusy
do leska vylízané minulosti.

Radim Kopáč

STUDNA

Na dně snu
u snové studny
domnění
mne mění ve dny.
Po dni den
tu polykám,
mizím sebou sám
a kam?

HRA

Kladu si otázky
a kdosi jiný ve mně vybírá
z předem známých odpovědí,
jak nejlépe dovede.

Kráčíme oba,
beze slov,
každý ve svém vlastním světě,
ruce zapomenuté jedna v druhé.

Občas mne podrží v náručí,
jindy já jeho
a bez valné něhy
tak přežíváme
až do této chvíle.

MĚSÍC NAD TVOJÍ HLAVOU

Namířím prst na tvoji hlavu:
Sním Měsíc nad dvojí hlavou!
Nad tvojí hlavou měsíce sním,
jak namířím prst na tvoji hlavu.

Nad tvoji hlavu vyje pes,
já vyjel s ním na tvoji hlavu.
Vyjí se psem na tvoji hlavu:
Sníme Měsíc nad trojí hlavou!

OBDOBÍ DEŠŤŮ

I.

V období dešťů
zřídkakdy svítí slunce
a k jídlu bývá
většinou voda
v období dešťů.

II.

V období dešťů
ztrácejí ryby šupiny.
Nacházejí je zkamenělé
o miliony let později.
To už jsou ale zpravidla
na jiném vývojovém stupni.

III.

V období dešťů
stoupá voda až za oční víčka.
Když je otevřeme,
pláčeme.

IV.

V období dešťů
papír vlhne
a inkoust se rozpíjí.
Je těžké psát
v období dešťů.

SLAMĚNÁ PANENKA TANČÍ

Slaměná panenka tančí na zmrzlém sněhu
a starý král jí nadzvedává bílou hůlkou sukýnku,
protože si myslí,
že je stále ještě jaro.

Martina Komárková

xxx

Balada pro naše mrtvé

Přicházeli k prostřenému místu
s veškerými dary, které jsme jim dali.
Sedali mezi sebe. Skládali
rukavice podél hranic.
Otisky prstů jako švy
kráčených pláštů vyplétali.

Rozsvítili prsty. Deset ramen.
Do svícnu dlaně hladké. Rozevřené
první a poslední stranou.
Jako by vždy jen jedenáctý plamen
mohl žhnout ano, do tmy pře slít ne
a mocí nevybranou
uchovat vše, co dostaneme.

Provedli jsme děti kruhem z jejich zad.
A přší kruh je kruhem tolikrát,
kolikrát kolem odvrácení jdeme.

xxx

Vstřícnost na stožáru
bezvětrí
Hosté plynou přes příd'

Co plod to osten sad
Co vchod to obzor
Kam marnost zvát
a kdy
Času za zády
přijmout její tvar
jak nožem

xxx

Balada o hlídači zbytků

Za závěsem deště napouští si jámu,
zpívá, hlídač zbytků. Drhne si vlasy
kůrou, jak by z rámu
chtěl. Spláchnout do bezčasí.
A zapí.

Při obchůzce ohrad, spících systémů,
obdělaných podmáčených kategorií
s vyšlapaným pásem podlah podél
modřinových kmínků vedle bran,
zadýchaný, s vyzývavou bradou,
opřený o zpola zasazený kul
pozoruje zařazené kusy, hlídač těch,
které mimo pojímání popásají zem,
hlídač vyčleněných, zpívá.
Jak archu zlomit chtěl by, její příd'
na stoletý dub navést, pije.
Jak by splašeně se smekla stáda druhů
o zbořenišť jak o práh
s třískou vymezení pod nohami.
Jak by chaos unikl a nebylo by kam,
zpívá hlídač zbytků, jak starý mořský koráb zpívá
a zapíjí se potopou svou světa,
v níž vody opadly
a žádná nevrátí se k němu.

xxx

Ve dvou zní potok. Hlouběji a tence.
A ostrov, hrb dna na myšlence,
výhrnul prudkostí v době táni
nejstarší písek zpod nohou
v úseku blízkých ubíhání
proudů, které mu pomohou
vykroužit místo. Stálost chrání
vždy jenom věčnost. Úsilí
z tolka dnů je bezedné,
do jaké délky na chvíli
zahlédne sebe vedle dne.

Jiří Dintar

a slunce
chrlí světlo na šutry a hlínu
kytky
„konzervy sluneční energie“
/kliment arkaděvič timirjazev 1843-1920/
sem čet
za sekundu
z 600 milionů tun vodíku
596 milionů helia
a štry se změnily na fotony
hm

jo
pravá levá
bože dej ať se strany nezmatou
a z ohně nevytrysknou vlny chladu
a ryby nezačnou se topit ve vodě

ať pravá zůstane pravou
a levá levou
a pravda pravdou
a lež lží

ať barvy na obraze se nezmění

takovej skřítek
chodí kolem šuplíků a šuplíčků
skříněk a skříní
mumlá si
„identita identita“
ňák tomu vůbec-

v každym šuplíku je jiná.

promejšleli jste si vůbec někdy
zda chcete bejt tim
kdo utíká

a nebo tim
kdo pronásleduje?

anebo jste pronásledující¹
zatím jenom náhodně?

mám hlad

lednice prázdná
taška na rohlíky nikde
(rohlíky taktéž)
na skříní pár okoralejch sušenek
(ty se nedaj jíst)

prostě
kde nic
tu nic

hlavně že v polici
jsou tabletky hroznovýho cukru
značky intact

sem jen ozubený kolečko v obrovskym stroji
kombajn se mnou dělá co chce sám
neni to moc fajn pocit
ani olej k promazání /podmazání/
už není žádná kvalita
čekám na řákej impuls co mě nakopne
na řákou novou vizi
na zrnko písku co stroj zasekne
by ozubený kolo mohlo vypadnout ven

Peter Meliš

xxx

krídla havranie
vo vás
je to
kráľovstvo nebeské
v trňových korunách
veľkých piatkov
havránkovia boží
na večnom ohni
vyprážajú jazyky

xxx

sladím
sladím pretože
v kocke cukru
sú tie dámky
z bulonského lesíka
predsa len
o niečo
sladšie

xxx

v malom breviáre
lásky
horí ruža
aleluja
motýle z iného neba
s koreňmi vo vzduchu
splývajú interiérom
božieho roku
v čase medených
tvári
v trinástom mesiaci
sme samí lepší chlap
ked' sa nahneváme
mlčíme
a júlia
už potom nemá miesto
v našom
príbehu

xxx

telo
je vraj
jediná cesta
k vnútornej
skutočnosti
basquiat tvrdil
že jediná cesta
k tvorbe
je vyhorieť
...podobne ako
hendrix
janis joplin
billie holiday
charlie parker...
ktovie ako to s tou
kultúrnou alchímiou
nakoniec bude
isté však je
že ty
mi proste nerozumieš

xxx

vždy
ked' je tā
všade
spústa
pítaš sa ma
na čo pri tom
myslím
či na nesmrteľnosť chrústa
z neba padáš
s parazónom
do mojích hustých
pórov
len tak...
to tvoje rojčenie
v daždi
ma vždy
prestrelí

Maxi Marysko

Tři rozhovory

Noc pátá, hodina s půlnoci,
mrázivou stopu vítr svál.

Smiluj se, Pane, je čas pomoci,
je Advent - kdo však koho zval?

Zavřeny, Pane, dveře Tvého domu
a završeny skutky Tvé.

Stesk bláhových nechť osudem je tomu,
kdo otloukl si klobuby do krve.

Třikrát jsem Tě, Pane, volal této noci,
a Ty jsi nepřišel a zůstavil mě bez pomoci.
Třikrát jsem Tě, Pane, volal toho dne,
a Ty jsi přišel a řekls NE!

Ta třetí

Právě ses narodil.

Vidím tvou vrásčitou tvář.

První křik úzkosti,
úsměv v němž bělá se smrt.

Přicházíš s důvěrou,
čeká tě trýzeň a žal.

Otvíráš očička,
vidíš mne nad sebou stát.

Právě ses narodil.

S láskou tě vítá tvůj svět.

Je červen, svítání,
já ti v něm určuji zmar.

Dávám ti do ruky
měšec z nějž budeš jen brát.

Až do dna zaplatíš,
koupíš jen bezcenný šmejd.

Až všechno pozbudeš
nikdo ti nepřidá groš.

Jak bankér bankrotář
sám budeš hloubit svůj hrob.

Zoufalství otázky
ozvěnou vrátí ti smích.

Vidím tě umírat -
- špitál a pomalou smrt.

Je červen, svítání,
pod plachtou vezou tě ven.

Právě ses narodil.

Vidím tvou vrásčitou tvář.

KAŠTANY

Miluju kaštany, protože mají barvu koní,
tajemství alejí tmavnoucích v podvečeru,
tajemství jezdců v utichajícím dusotu kopyt,
hnědá oka kaštanů v šustění dávno spadaného

listů.

Jsem zase dítě a všechno je tajemné a vzdálené
i blízké,

jdu s dědečkem držím se jeho ruky,
ta obora je Prater ale já to nevím
- že zelezné můstky přes vodu a opuštěné altánky,
nekonečná bolest nepoznaného a tušeného,
rozpuklé kaštany barvy koní - vykupitelů.

Od stájí cvalém přijíždí jezdec vlají za ním

šosy pláště,

„To je důstojník,“ říká dědeček a já vím,
že jsem to já a můj kůň má barvu rozpuklého
kaštanu.

Obora, poslední podzimní slunce, čekání na
smrt.

Advent

Dlouhou řadou od vesnice
děti jdou a nesou svíce
mrázivou tmou do kostela
Agnus Dei zpívajíce.

Nejdelší noc roku mijí
staré hřichy nové skryjí
ze stop dítek požehnaných
narodí se klubko zmijí.

Zkřehlé dlaně plamen chrání
naděje mře za svítání
bezútěšně nad krajinou
rozlehl se skřehot vraní.

Dlouhou cestou do vesnice
starci jdou a nesou svíce
se soumrakem od kostela
Miserere zpívajíce.

Miroslav Želinský

Miera

Galéria ako galéria,
takmer nebadateľný priechod.
V nazmyslených expozíciach
viac politúry
a prirodzenosť hlasu
umožní odspievať.
Hoci
vysoké „C“.

Intermezzo:
Vielleicht je fajn
soliť' allein
rodinné fotky...

Raz s istotou
roziahneš klávesy.
Tomu koncertu
dokážeš neodolať.
Očiam
vyškriabeš hĺbku
a v slucháč
ožije modlitebňa.

Bože!
Čo s toľkým bohatstvom?
Len vedieť posúdiť
zodpovednosť z rozdávania
vlastnej úľavy.

Tu (tam)
už som.

Tam (tu)
zaslúžiť si byť
chudobníkom.

Magnetizmus

Skaly vám prezradia
úplne všetko.
Stačí ich pritúliť
k zrýchlenému tepu
a pohladíť dlaňou
neschopnou
zneužiť povraz.

Premeny

Dnes tá milujem,
zajtra zapriem
a o dva dni
príde koniec sveta.
Ten strach
z ostrovov
tlčúcej vody,
ktorá do zbláznenia
opája naše slabiny.

Naša krčma

... musí mať dušu.
Ako francúzky šansón,
ktorý umrie
v čase
svojho dospievania.

Ale tá rezonancia.

Uštítenie

Každý si odnesie
zo zdolanej výšky
čosi neopakovateľné.
Opakováť, opakováť...

Jan Slovák

xxx

Uvízl na Zelený Čtvrtěk kameník v pradliské skale tesaja. Dostal se ven až na Veliký Pátek. Jak vycházel ze skaly, škrábl se na ruce. Z rany se začal sypat červený písek. Když přišel domů, nikoho tam nenašel. Na stole stálo čtvrtiční jídlo netknuté.

xxx

Večer před Dušičkami chodívá na Malenisku od kostela ke hřbitovu průvod bez světel. Je pouze slyšet veliký lomoz a rachocení sypaného kamení. Dědáček jednou zahlédl ty, co v průvodu šli. Vláčeli za sebou přivázané kameny, na každém vlasu jeden kámen.

xxx

xxx

Polední vítr se jednou zamotal v keři, vyprostit se z trnů nemohl. Dva chlapíci mu pomohli se vyvléci, ale protože byl tak horký, hrůzou se celí opotili, že jejich pot stál na poli navysoko.

Chytili u Biskupic na počátku řeky Labe a tak mu vyřezali jazyk. Když ho pak několik nocí bylo z toho mrtvého, přestalo až když mrtvého po čase otevřeli našli tělo, které bylo černá a bílá hlína oddělená.

xxx

Vzal jistý Divoký z Provodova borové smůly několik kilo a zalil je v bečce vodou z Malenisk. Do sedmi týdnů smůla v bečce obživila v člověka. Musel ale pořád zůstávat v té vodě, na vzduchu by ztvrdl. A tak hodně bečavál.

xxx

Chytili jednou Provodovjané v lese ptáka, co umí přivolávat noc. Zavřeli ho do chléva, ani napít mu nedali. A ten velice křičel a večer zůstalo světlo. Nakonec ho jeden chlap rozetnul a v mžiku se setmělo tak rychle, že hučení padající tmy zapálilo několik chalup v dědině.

Jiný pták přilétá k Provodovu na pokraji zimy. Říká se mu pták súdný. S lidskýma rukama místo nohou posedává ve vrcholcích stromů. Tam celé dny zpívá a vábí kolemjdoucí. Na koho prstem ukáže, ten se jara nedočká. Je-li ohrožen, vrhne se do nebe a zobákem trhá oblohu.

xxx

Omotala si z marnivosti jistá žena hlavu pestrou látkou. V ten okamžik se proměnila v barevného ptáka. A ten pták usedl před dům na strom a naříkal a kvílivě zpíval. Manžel té ženy chtěl ptáka odehnat. A zatřepal stromem tak silně až se i okolní stromy rozkymácely. Pták hned odlétl a muže vzal vítr, co vyrazil z těch stromů.

no chlapa. Slova mu nerozuměli
zabili, přišili mu jazyk hovězí. Po
neustále slyšet kravské bučení.
ho pomazali medem. Když hrob
orušené. A v hrobové jámě byly
židá do své poloviny.

xxx

Cestou nocí se jeden člověk zastavil, aby si zapálil. Místo cigarety chytla tma okolo něho a svítila mu na cestu.

xxx

Aby mohl škodit, opouštěl jeden chlap za nocí svoje tělo. Kudy z těla vylezl, takové skutky páchal. A nejhorší byly, když vyšel chcáním nebo řitú.

Ursula Heinze de Lorenzo

TVOJE PERY (Deine Lippen)

Tvoje pery
pod mojimi prstami
dýchajú mne v ústrety.

Tvoje dlane
pod mojím srdcom
gnavia moju dušu.

Tvoje myšlienky
pod mojimi nohami
rozmliaždia môj život.

RADŠEJ NIE (Lieber nicht)

radšej nie
či predsa
ktovie
podľa toho ako
celkom presne
isteže
len tak
ked' už
prosím pekne
ale kedy
azda nikdy
škoda toho
ako to
no ved'
aj ked' hned'
príliš pekné
vari nie
dobre teda
dovtedy

Z němčiny preložil Marián Hatala

Manfred Chobot

MAUI

wailea wailua wailuku
waihee wainee waikapu
waiehu kailua waiakoa
honokowai honokahua honokahau
kahului kapalua kaeluku
kipahulu kahakuloa kaanapali
ululumalulupalakua kahana
olowalua kihei road haiku
koali napili kaupo
puunene pukalani pauwela pulehu
makawao makena mokulau maalaea
mai poina 'oe ia'u beach park
kamehameha avenue ka'ahumanu church
kalakaua street ka'iulani place
kapi'olani center liliu'okalani trust

maui/haiku, 1. 11. 95

OD 20 KILO NAHOR UŽ NETANCUJEM

jedni chcú spať len
s kerouacom
iní zas radšej s bukowským
další dávajú prednosť ginsbergovi
alebo šalejú
za capotem
zmierajú túžbu napríklad za
gidom, rimbaudom, verlainom -

ale medzitým kdesi
malátnie podrichmávajú
alebo onanujú až im
zlé svedomie vytieká cí-
cerkom z miechy

alebo poplakávajú
štvrt'hodinku
celú noc
dokonca celý mesiac
plačú nepretržite sopeľ a vodu

možnože práve takto
nastala potopa

Z němčiny preložil Milan Richter

Milan Richter

MLČANIE S RILKEM

Duino ostáva s anjelmi, neviditeľné,
pán gróf odletel do Londýna,
audiencia sa nekoná...

Zato barónka... si chce zaspomínať,
kniha Marie von Thurn und Taxis leží na stole,
rukopis krásny a tajomný ako tá doba, tá doba...
„Na tomto panstve našli na útekú úkryt a útulok
francúzske kráľovčatá...“

Rilke sem iste chodil na čaj, keď sa mu Duino
zunovalo. Tušíme, prečo.
Mlčíme vedno s jeho neviditeľným dychom.

Pán barón sa rozpamäťáva na tie časy.
V troch jazykoch *k. und k.*
„Slováci boli skvelí podanní.“
A predsa nám podá odchádzajúcu ruku
na rozlúčku.

Stretnutie dvoch svetov môže byť
stretnutím tretieho druhu.

1. februára 1997

VESMÍR VESMÍRU ODOVZDÁVA TEPLO

Blíži sa polnoc, horúčka stúpa k štyridsiatke,
čelo dieťaťa svedčí, že telo prehráva...

Skrčení v kúte vesmíru, kam dopadá svetlo
už iba mŕtvych hviezd.

V jednom z prvých životov si bol argonautom,
plavil si sa za žiarou kolabujúceho Barana.

Doškňúť sa rúna, nabiť sa energiou, čo vydrží
po celé životy tamdolu v podsvetí...

V jednom z posledných životov si bol astronautom,
hládel si Bohu do očí podobných čiernym dieram.

Vystretí uprostred Európy, ktorá sa nezadržateľne
blíži k africkým brehom.

Nadišlo ráno, slnko prečesáva dieťaťu vlasy,
ortuť sa bojí vyletieť, krčí sa v kúte.

Vyžaruješ, a rýchlo zabúdaš,
že z teba ubúda to, čím
v pohybe udržiavaš
svoj malý vesmír.

26. februára 1997

Miroslav Koupil

xxx

Přejete si stůl
se třemi hranami?
zeptal se prodavač
těhotné ženy
a usmál se přitom
na jejího muže

Miroslav Olšovský

Café Editha

ve staré kavárně petrohradu
kde setměla se zrcadla
sedíme tu stále spolu
a nad námi ruka kyvadla

(Moskva, květen 1998)

xxx

Sladíte?
Ale jen lžičku
Ale proč na tom cukru
sáňkují děti?

Dalibor Podaný

USNUL

hodiny se díval do stropu
občas zavřel oči
a jedno oko si jemně mačkal palcem
pozoroval nitě světla v červené tmě
zpomněl si na tváře všech dnů
a usnul

Milan S. Exner

ŽE SEŠ TO TY

normálně se tomu říká šutr

ale že seš to ty
tak kámen

normálně se tomu říká flaška

ale že seš to ty
tak láhev

normálně se tomu říká soulož

ale že seš to ty
tak láska

S vyhřezlým okem
míří do tmy
Domy se starou,
zkornatělou kůží

Unavené slepé koně,
zapřažené v stíny
Kov zvoní o kámen Moráň
Moráň

(Praha, říjen 1997)

Karel Hoff

Ochrapštělo mi
srdce bezmoci
Takové drcnutí
lod'ky do mělčiny
Břeh nabízku
A nic
Žádná touha
Rozslápnout rosu
do spodniček výl
Zabodnout koštyř
do rozkroku hvězd
Rozčísnot mlhu
slitovnou
Ochrapštělo mi
srdce marností
Zklamaní mágové
opouštějí
můj dech
a krčí rameny

Pavol Stanislav

BÁSEŇ O MOJEJ DEDINE

S kostolom na kopci
s krví Karolkom
kostolníkom v obci
s pahorkom na piesku
presýpaným dosýta
sedliakmi cez sitá
s ustarostenými vinohradníkmi
ktorým Žofia
hrozivo hrozná
do roka
a do dna
odpíja z hrozná

O dvore za plotom
so strynou Irenou
plačícou
na Jána
za mužom
za Jánom

O ozvene z ozveny
spomienke spomienok
o boji s bratom
o prvý bubon
detský bubienok

O bubeníkovi Vasilovi
nakročeným na celú cestu
dávajúc na známosť
starosti pána starostu
o starej Batoške
roznášajúcej klebety
z domu domu po troške

O mlčanlivej modlitbe matky
požehnanej medzi nami
báseň o mojej dedine
nomen Nemčičany

Wilhelm Przeczek

KRAKOVSKÝ MOTIV

Z jekotu trubky nad Krakovem
šílhají oka pavích per
Noc ještě neví kterým směrem
když cůpek příhod zapleten

Od Barbakanu anděl v letu
Baroko jeho tváře dme
Na Pláních dav satyrů světu
slibuje smrt již toho dne

Ted' ostrý vítr trávu kosí
Poté podtínán křidel šum
Sražený anděl tiše prosí
Síň smyčky stoupá k nebesům

Satyři posbírali perí
V trávě se zmítá hrubé zlo
Síň měsíce na valech leží
A nad Krakovem trubka v moll

Vít Sýkora

Pastorale

Tam za nebeskou branou
babička husy cpe šiškama
tam za nebeskou branou
šťastnej Petr s mastnýma rukama
svatej Petr s mastnou bradou
Tam na nebesích babička husičky škubává
a beránkům pohádky vypravuje
tím peřím bělostným pak andělům strážným
křídla vyspravuje

Až budu vzhůru bradou
snad vezme i mou černou slípkou
šťastnej Petr s mastnou bradou
snad nevrátí nás do pekelných sklípků
Tam před nebeskou branou
zastavím svou kobylku vranou
a zpátky na zem už mě nedostanou

Až půjdete úvozem
do kostela v neděli
to možná první slzy letních dešťů skanou
a budete mít kolem sebe
kropenatý strážný anděly

Překlad Karel Výjtek

V PRŮVANU

Z nočních mlh
vítr zvlh
sypal ryži
po refyži
či snad zmrzající
postní kukuřici
Sirý po ránu
v Božím průvanu
sám jsem stál
z vin se kál
Odpust' vinu
Boží Synu
v čase kruchém
zahřej Duchem

Ivan Slavík

KDO?

Nevybral
dostal jsem tě
Byla jsi mi dána
byla jsi mi určena
byla jsi mi podstrčena
byla jsi mi přisouzena
narodil jsem se do tebe
Jsem v tobě
žil jsem v tobě
umru v tobě
Viděl
slyšel jsem tě
Chutnal cítil hmatal
prostoupila jsi mě
spoutala jsi mě
rozvázalas mi křídla
V tobě jsem žálárován
v tobě posmíván
potem zbrocen
umlčen neslyšen
slyšen

Mlčel jsem a mluvil jsem
zpíval jsem
spíral jsem
nenáviděl jsem tě
pohrdal jsem tebou
styděl jsem se za tebe
trpěl jsem tebou
trpěl jsem s tebou
Miloval jsem tě
krásná
žasl jsem
zůstal jsem ti věrný
díťetem chlapcem
milencem otcem
To všechno tady
k o m u ?

glosy • recenze • zprávy • anonce

(1 9 0 9 - 1 9 1 8)

Ervín Taussig

BALADA KOUZELNÍKOVA

Jdou šíky dobyvatelů do ložisk našeho ticha
a stojíce u bran, volají o svoje práva.
Jest jich na miliony, víc, nežli pomyslit lze.

Jak je odvrátiš od těchto útočišť,
kde rozeslali jsme všechny své voje,
kde rozložili jsme svoje mapy
a nyní sami, pod kvetoucí jabloní
zavřeni v nezměrné prostranství, jímž nelze přejít,
nikdo nezná je, neboť jest bez konce,
jak je odvrátiš, pohněš k ústupu,
půl s nimi spjat, podivným osudem spjat,
jenž zní: jejich odchod tvá smrt,
jejich příchod sem v tuto vitrinu zrůstu sil tvých tvůj zánik?

Jako hradby jsou pevní, chytřejší nežli pardál,
kopí lesknou se v slunci, že statisíč jehel se nabodá v oko,
ruce jsou z kamene, gesto jediný záchrně sily,
o němž se nesnilo zemi.
Jak zmůžeš, zkojíš, zdeptáš, změniš uragan příboje?
Slyš! Hradby tam na obvodě chvějí se zezloutlým listem,
cimbuří střílen se láme a ty sám zde se mnou
beřeš se k mrtvým a roztrháváš své srdce.

- Na ruce své kladu své tělo
a vyletuji na ostrově země,
již jsem odtrhl z této půdy kraje a stoupám.
Vzduch sladší jest nežli den,
vlnění letu mnou vášnivěji prochází nežli láska.
A celý můj kraj, odloučen, pode mnou
slunečnice, s jejíhož terče
jsem byl jako polibek vyslán,
lehce po jediném z její lupenu okvětí,
jež jest tak žluté.

Jen pozoruj toto šestí stoupání, tuto rozkoš výše,
odkud nový jest svět a jiný a jiný
jediný pokyn z všech stran,

lesklejší než stříbrný talíř.
Pobled!
Jediným příkazem očí svých stojíme tisíc metrů nad zemí,
jediným příkazem novým opět dálé plujem
na ostrově země své, zeleném pažitě, aeroplánu,
vznášejícím tišeji nežli stín, nežli oblak.

A teď možno se obrátit k nim,
již je zříme za branami kupící se, doléhající a bouřné.
Teď možno i přiložit ruce k ústům,
by blas byl docela silný,
a volat a volat:

Slyšte,
již přišli jste, neklidní, bouřící,
zástupe milých hyen, které objímám,
líbám po žíhané lidské hřívě,
slyšte, jest volno mé údolí ticha, vstupte!
Budě si vládci,
budě si, neboť zatím jsem já
zde ve výšich ujal se žezla,
sám jsem, jsem nejvyšší,
neznám již země, dálek, nedosažitelný,
vám na pospas dávám své léno, své voje,
své vše, vše,
neboť stoupám a zároveň vládnou
tímto větrem stejně jako oblaky a obzorem zevšad,
dnové neznámí jsou pod mou rukou,
a já v nových, nezměrných výšich.

Slunce mne objímá!
Slunce mne ssaje až k sobě,
já přilpívám k jeho terci
a vhrouzen v jeho gigantský žár
jsem změněn.

Lumír 25. 6. 1915

Ervín Taussig, MUDr., narozen 12. 9. 1887 ve Slaném, zemřel 23. 8. 1914 na úplavici v lazaretu v Nisku u Tarnopole. Divadelní kritik a teoretik, básník a překladatel, příslušník generace z roku 1914. Přispíval zejména do Lidových novin, Pokrokové revue, Přehledu, Scény; posmrtně básně v Lumíru a Kalendáři česko-židovském. Přítel K. Čapka, J. Kodíčka a S. K. Neumanna.

(p ř í l o h a)

V roce 1965 jsem se oženil, a protože jsem coby učitel vydělával 890 Kčs, bylo mi novou rodinou doporučeno, abych změnil zaměstnání. Hned po libánkách jsem tedy nastoupil do tiskárny Grafia 21, n. p., na Zarámí do Zlína jako korektor. Osm a čtvrt hodiny denně a v sobotu šest korigoval jsem převážně místní plátky, jako např. Naši stavbu, Průmyslové stavby, výroční zprávy požárníků, myslivecké ročenky, městské vyhlášky, censky, všechny možné druhy „sevřáckých“ nálepek, a zejména parte, tu každodenní výzvu doby pracovní. Korektora byla umístěna hned vedle záchodu, a tak jediným slušným zážitkem za směnu byla mnohdy setkání s obyčejnou „šidskou“ literaturou typu kronikářského, jakou byly třeba **zápis v kronice obce Mladcová od reditele tamní školy pana Šísky**, z nichž jsem si vypsal:

I. světová válka.

Na začátku války pomřeli lidé nepotřební.

Škola byla prodejnou, učitel komisionárem.

Úřad pro péči válečnou u c. k. ministerstva války ku příkladu vybízel školy, aby děti zhotovovaly papírové ponožky a šlapy z papíru. Vynálezce střihu Max Schuschny. Videň, se uvolil připojovat k objednávkám střih. Domáhal jsem se u firem papíru i střihu na ponožky a šlapy dopisy, aby se mohl vykázat, že se snažím vyhovět. Neboť nevyhovět bylo považováno za protikroukoské a povážlivé.

Za odznak invalida na berlích nasbíraly děti 36 K 10 h. Tyto prodávala Marie Zborilová, č. 41, a Pavláčková Ludmila, č. 33, dospělé dívky.

Přispívání na mírnější následků válečných, ohnivých, krvavých a slzavých prodlužili na sbírání listů ostružinových a jahodníkových.

Sbíráme třetí rok a nasbírali jsme, co jsem odvedl f. Adler in Laa ex ofo 23 kg listů, a přeče ministerstvo vnitřní 15. IX. tvrdí, že se neseslo letošek, aby měly armády na zimu zásobu na zahřátí.

Národném válčícím ubývá fyzické výhybky.

Ze školní mládeže lépe prý vypadají dívky než hoši.

Vydán pamětní spis o šelštění obuví, okružní výnosy o poučování žáků a lidu, aby nezabíjeli prasat předčasně na úkor zásob tuku.

Výnosy školství:

Výchova školních dítěk ve válce vyhlašovací.

Válečná příkázání pro školní dítě.

Akce ku podpoře pěstování zeleniny. „Školní zahrada - válečná náhrada“.

Výchova obyvatelstva ve vyhlašovací válce propagandou.

Organizace sběracích akcí. Sbírka sena a listů. Sbírka prádla pro vojiny. Výcvik kočujících učitelů pro chov dobytka.

Zužitkování kostí.

Výběr pro akci „Knihy do pole“.

Sbírka „Rakousko - Uhrám“.

Pěstování cukrovky za součinnosti školních dítěk.

Zemská rada upozorňovala na spisek: „Jest IV. po případě V. válečná půjčka výhodou?“

Dospívající dívky smutně pohlížejí do budoucnosti.

Letní čas opět zaveden: Ministeriálním nařízením pohnány rafie na časoměrech o hodinu napřed.

O zíchoch seklo se za dešť, seklo se do bláta, ovoce se trhalo mokré.

K Baťům se schovala i žínová komise. Místo aby pomáhali na polích ženám narukovaných a práci jim řídili, zprskli.

Stát míchá 10% bukového listu do pakli tabáku. Mnozí umírají z kouření jetelových hlavic. Za neškodné kouření považována směs višňového listu, řepíku, ibyšku a máty peprné /na gramy: 90 + 8 + 2%.

Maso a masné kupujeme na masenky a tučenky od týdne k týdnu v jatkách ve Zlíně.

Sbírány hadry - vznikly látky hadrovité, textilie papírové.

Lidé soudili: tolik kůže se z fronty odváží a kůže na obuv přece není. Naši vojáci na ruské frontě na př. se potěšili, že vyfasonovali bagančata /polokožená/ se značkami firem, továren zlínských, jako kdyby obdrželi z domu pozdrav nebo feldpostku s nejpotřebnějším obsahem.

Rok 1917 byl zlý pro mne, pro rodinu. Lidé přicházeli zvítat, co myslí, soudím, a předvídám. Ani chvíliku jsem nepochyboval, že válku vyhrajem, chtěli vědět kdy. V roce tom však zvítat přestali, protože si přáli, aby válka taková trvala dál.

V roce bitvy u Verdunu přijel ke mně v kočáře továrník Leopold Batík ze Sokolské třídy ve Zlíně, abych mu poradil, co nádherného a drahého si má ještě do svého domu, který si postavil z válečné konjunktury tovární, koupit. Já zmíral strachy z bojů u Verdunu, zmíral, hubeněl jsem bez pocitu jakékoli tělesné bolesti. Lidé se ptali: „Co je vám?“

Dne 6. prosince padl Bukurešť a 12. prosince nabídl Vilém rex Dohodě mír. Válčí se však dál, překročuje Nový rok 1917. Z blízka omračuje pochodem, do dálky omamuje a přitahuje. Dužnatými rty šeptá: Můj osílku, rozuměj, co dál. Osílek nerozumí, ale hýbe silou pudu. Vášen roste. Ještě všichni neužili koristi z války. Kdo se může dostat domů z vojny, spěchá a doma hledí zbohatnout. Kdo se ztratil, toho hledají. Vznikl časopis Nezvěstní z bojišť. Vydával Emil Šolc v Praze.

Z rukopisu Závěj od Jaromíra Komína

Kresby ruských zajatců František Čančík,

Pěší pluk č. 137, Sibiř

Hodina Hora Martina Josefa Stöhra

je možná název tak dostatečný pro kritickou poznámku o básnické sbírce, že už netřeba pokračovat... (Viz: Majakovskij říkal, že metrum vůbec nezná, ale že trochej je asi tato věta: *Výroba a prodej kartáčů a štětek*. A jamb: *Náš orchestr zde braje / vždy v úterý a čtvrtk*. Svůj verš zakládal na intonaci. - V. Šklovskij).

Ale vážně. Pročítaje tuto „malou modlitební knížku poezie“, jak si ji pro sebe nazývám, kromě toho, co každého čtenáře osloví nejprve: advent, nebe, Bůh, Eliáš, Svatý Ján, hostie, Šebestián, Golgota, Nikodém, Kain, Ábel, přemýšlel jsem, proč mně, bezvěrci, nejsou básně takto rekvizitární protivné (jako kritíkovi v Lidových novinách, jehož jméno jsem zapomněl natolik, že ho ani vyhledávat nebudu).

Čili: na slovním materiálu asi až tak zas nezáleží, důležité je, jak je s ním zacházeno, jak je s p l e t e n . Stöhrový verše jsou zaříkáváními, předsevzetími, modlitbičkami(?) řečeno posuchu.

Řečeno k věci: verši zaumnými, čistými, jakých se píše málo: *Pergamen okna / syrový, šerý, / s žilami zimy // (Na mlází*

sníh.) anebo *Koboutům, kopřívám / hřebinky hoří. / Vítr se noří / v prasečí hák.* (až na to archaické, literární *v + 4. pád - nádherná slovní náplast*)... anebo... *Eliáš projel, / hoří mák !! ... anebo ... Když to v tobě topí. // Tvé stropy. ... až k ... Co zbyvá z loutek léta?* (str. 42) ... *Jde léto* (str. 43) ... *Z ortelů léta* (str. 44).

Čili: poezie, která stvořila vlastní svět (nejen ale i) prostřednictvím takto variovaných slovních morfémů. A až na některé chtěné pointy: *Ať hoří srdce, tluče krev. / Všechno navždy platí blíne, / jen havran sedá na ostrev.* ... anebo vyloženě barbotiskové (*Jen zima je kráska ...*) /.../ *A muškát už odkvétá - / jak naše láska, je to poezie čirá, vroucí.*

J. Kovanda

P.S.

Nezapomnět na ilustrace Pavla Preisnera! Jsou veršům rovnoměrně.

Martin Josef Stöhr: *Hodina Hora*, vydal HOST 1998

Petr Čermáček: Drkotání větví

Kubičkům

Půlí se noc. Lepkavá omámenost baziliky pawlónií. Maria bíle opadaná. Na nebe vzaná. Mezi prsty prachu skládám trojjediné znamení. V jednom kvetu síra, sůl i rtuť. Zemitá chuť. Niterné zření toho, jenž sám v sobě dlí. Trojkmený. Uzavírám v bílý kruh své opomíjení. Suché rty. Pod lampou drhnoucí stíny. Vypahlé, stokrát polknuté sliny.

KDYŽ SEKNOU DLÁTEM

dřevo zrůžoví.

Snad byl kříž dubový
a v lítech zůstala
vychlístlá krív.
Svírávým tříšlem
vyciní kůže.
Na buben napnou
hřich.

Linoryt Petr Čermáček

Básnická prvotina Petra Čermáčka *Drkotání větví* je ojedinělá nejen svým suverénním básnickým výrazem, ale rovněž tím, že její součástí jsou i autorovy linoryty. Stejně jako jeho verše i obrazy upomínají na básníkovu inspiraci křesťanskou tradicí, venkovským prostředím či přírodou vůbec. Bůh zde však není únikovým ornamentem, ale skutečnou vertikálou lidského života, která není dána jednonu provždy, ale je ji třeba stále znova hledat, ba dobývat. Tím je dán i básníkovo vidění okolní krajiny a života jako takového: všechno se vyjevuje jako nevyslovený odkaz, oslava či modlitba k tomu, co člověka přesabuje. Výseč krajiny stejně jako událost přijímají tak účast na svém stvoření stejně jako tíživou odpovědnost za něj.

Miroslav Balaštík

PODSTATNÁ POEZIE

Bylo by škoda, kdyby mezi tvůrčími bilancemi poslední doby zapadl dvousvazkový soubor **Básnického díla Ivana Slavíka**, který pro čtenáře uchystalo nakladatelství HOST.

Jeho první díl, jenž právě vychází, připravil k vydání a poznámkami a bibliografií opatřil básníkův přítel, literární vědec a editor **Mojmír Trávníček** (jeden z těch, u nichž je vidět více práce než osoba).

Tento svazek obsahuje vedle již známých a (byť většinou s mnohaletou časovou prodlevou) publikovaných sbírek také cykly zatím v úplnosti neznámé; pomínelemi ve vydavatelských poznámkách obsažené Slavíkovy juvenilní verše, mám na mysli především památkce Richarda Weinera věnované *Tryzny*, v nichž už se rodí poetika pozdějšího *Snímání (s kříže)*, a *Hořký javorový list* - mezistupeň mezi *Snímáním a Stínem třtiny*.

Za vrchol tohoto souboru básníkova díla považuji ovšem cyklus jenčovský; zejména pak původně dvě samostatné, později v jednom celku vydané sbírky *Deník Arnošta Jenče a JÁ A. J.* - pozdější dodatky, byť umělecky také působivé, pro mne nedosáhly již oné síly exis-

tenciální (Ivana Slavíka si ostatně řadím právě ke křesťanským existentialistům), s níž - synekdochicky, a v uměleckém přepodstatnění - je tu postižen osud jedné generace.

Tím nechci říci, že by látkové zdroje (dvě totality například, jimiž pokolení narozené kolem roku 1920 prošlo), z nichž toto dílo čerpá, byly „sametem“ zcela vyšušeny...

... a že je tedy tvorba Ivana Slavíka čímsi antikvovaným, patřícím více do čítanek než na naše noční stolky. Právě naopak: předpokládám, že také druhý svazek **Básnického díla**, jehož vydání chystá HOST na počátku příštího roku, nás přesvědčí, kolik je ve Slavíkově poezii živého a aktuálního.

A nejen v poezii: tento autor je navíc také vynikajícím překladatelem (z jazyků a kultur často neznámých a vzdálených), literárním kritikem a esejištou, editorem - objevitelem (I. Geisslové a H. Lilii například).

Ivo Harák

Ivan Slavík: Básnické dílo I, HOST, Brno 1998, 1. vydání, náklad neuveden, 400 stran, cena 258 Kč.

JIHOVÝCHODNÍ POŠTA

Příznávám se hned na úvod, že literární časopisy jsou mojí slabostí. Je jich málo, mají nesnadný život a přitom, kdo jiný nám může pomoci zorientovat se v nesnadném bludišti současné české literatury než ony? Uplatňuje-li se v nich navíc kritický soud tak vzácně přímý a originální, jako tomu je v *Jihovýchodní poště*, lze být opravdu za co vděčný. Zatím poslední číslo, které se mi dostalo do rukou, má označení jaro 1998. Ve *Výtvarném ateliéru* se svými texty představují dva výtvarníci z regionu JV pošty, olomoucký Pavel Preisner a kunštátský Vít Ondráček. Příjemným překvapením jsou verše Zdeněk Oprchalové ve *Studiu Jvp*, místy sice její poezie ztuhlá v obrazech již trochu omšelých (*Trmačov*), přesto umí být originální a nápaditá; stojí zkrátka za to její verše čist. Bohatá zásoba recenzí je z velké části počinem Zdeňka Mitáčka a Petra Motýla. Přede vším Mitáček v nich postupuje opravdu objevitel-

sky. Postřehy, které se objevují v jeho stati *Život, nuda a Česká republika* jsou věcné a zdravě nekompromisní, a navíc reagují na kulturní a politický život v Českých zemích, což u literární kritiky nebývá dnes zrovna běžné. Stejně klady platí i pro Mitáčkův text v oddíle *Beseda* nazvaný *První čtvrtletí v našich literárních časopisech*, kde se zabývá přítomností bývalých členů KSČ na stránkách literárních časopisů. Konstatuje, srovnává, argumentuje. I ostatní rubriky se dají číst, aniž by byl člověk nucen k pohoršení či jiným ryze negativním pocitům. Ne že by všechny příspěvky byly výborné, ale nejsou hloupé a vytvářejí obraz časopisu, který je vzhledem k skromným podmínkám opravdu impozantní.

Petr Čermáček

JIHOVÝCHODNÍ POŠTA, jaro 1998, svazek 2/1998, 115 výtisků, vedoucí projektu: Zdeněk Mitáček, Věsky 135, 686 01 Uherské Hradiště

• Č T Ě T E •

Esoterním osobám se z **Dvaceti deka ovaru** od Michala Šandy /z knížky se sličným uličkovitým obalem od Stanislava Kolíbala/ asi udělá šoufl.

Málo se bude podle nich sestupovat k jeskyním slov, málo se bude na filosofii navlékat slovník, taky pointy nakousnuté budou se asi víc líbit, než ty prozaické, s vyzněním tak obyč.

Kdo ale má rád hipíckou, spontánní, nenafrněnou ne-vykalkulovanost, ten si pochte. Zejména v odposleších, fleších, slovních spojeních hraných jen tak z voleje, buzarem či jak, v neustálých protisměrech řeči přímé s řečí „viděnou“, v té syrovosti, ale ne v surovosti, v poezii podobné té, kterou kdysi hanlivě nazývali asfaltní.

Básník Michal Šanda přivádí do poezie opět příběh, vyprávění a cit nejen k *mým* bolístkám a k práchnivění všeho druhu, ale cit sociální - od slova *socius* /druh/, cit *k jinému*, což mu může být paradoxně zazlíváno, že ne čistá poiésis...

Zde se nabízí jediné slovo: a *jist* Dvacet deka ovari v tom *bezvadným papperbacku*.

-jak-

„*PO NEBOŽCE HRABÁNKOVÝ TA NOVÁ V KANTÝNĚ
si představ kočuje s maringoikou. obráží periferie
a hádej proč:
kvůli výběhu pro želvu.“*

„*dojemný.“*

„*kdybych to neslyšela stokrát a od prvního
nezkrouhlí pauzu na oběd.
prej když mrzlo spala jí za vejstřibem!
bych tý ušlechtily trpitelce nejradiš zapíchlá
šponu pod krunýř.“*

„*místo abych se zasmál jsem se začal dusit
tim palčivym kuřáckym kašlem
vystřelujícim až z brotů plíc.
zase má recht.*

7:1

„*bodík na mý straně je za
umytí nádobí.*

Michal Šanda: Dvacet deka ovari, vydalo
KLOKOČÍ, Praha a Příbram 1998.

Autorem tisků v 7. čísle PV je Jan Slovák (1957) - samouk, absolvent FFUK. Kromě grafiky se věnuje malování a vyřezávání. Pře též texty, v poslední době především „pověsti“ z Provodovska. V 80. letech realizoval řadu jednodenních výstav na Pradlisku. V r. 1995 vystavoval v Grafickém kabinetu ve Zlíně. Texty publikoval časopisecky (Literární noviny, Souvislosti, Host, Prostor Zlín, Weles aj.), knižně vydal Tisky (Archa, Zlín - 1995).

7. PSÍ VÍNO vyšlo za finančního přispění

Ministerstva kultury ČR,

Nadace PRO HELVETIA - OST, Kulturního fondu města Zlína.

Uzávěrka příštího čísla je 30. ledna 1999.

Pod registračním číslem MK ČR 7981
PSÍ VÍNO, časopis pro současnou poezii,
vydává a rediguje Jaroslav Kovanda s redakčním kruhem:
Miroslav Brück, Petr Čermáček, Vratislav Färber, Ivo Harák,
Marián Hatala a Michal Šanda.

Adresa: Jaroslav Kovanda, s.r.o.

Lesní čtvrt 3728

760 01 Zlín

tel.: 067/721 2338, 791 4883

Sazba a zlom: RENO Zlín.

Tiskne Knihovna F. Bartoše, Zlín.

Logo F. Petrák, grafická úprava Jan Slovák a Jaroslav Kovanda.

Vyšlo 11. prosince 1998.

Cena 25,- Kč

© Illustrations Jan Slovák